

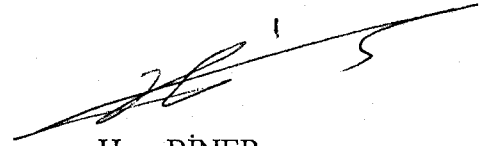
'2/86-856/3670

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

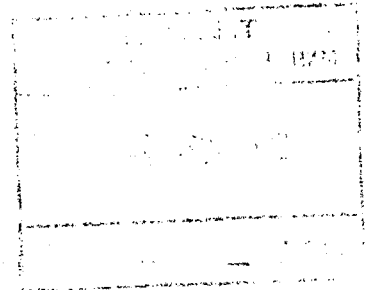
Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
Teklifim ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Hacı BİNER
Van Milletvekili

GEREKÇE

Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun, mevzuatımıza 1932 yılında İtalya'dan adapte edilerek alınmıştır. 1929 Dünya Ekonomik Buhranından sonra 1932 tarihinde uygulamaya konulan Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun, doğal olarak o zamanın şartlarına göre hazırlanmış olup, birkaç maddede yapılan değişiklikler haricinde bu gün de yürürlükte bulunmaktadır. Söz konusu değişiklikler 1933, 1938, 1940, 1948, 1956, 1959, 1960, 1975, 1979, 1981, 1983, 1985, 1993, 1994, 2001 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Görüleceği üzere, yıllar boyunca uygulanmakta olan ekonomik politikalar (savaş ekonomisi, devletçi ve daha sonra liberal politikalar gibi) Kanunda değişiklik yapılmak suretiyle uygulanmaya çalışılmıştır. Yasamız ülkelerarası ticari ve siyasi ilişkilerin gelişmediği, kapalı ekonomik sistemlerin hakim olduğu yıllar içerisinde hazırlanmış bir yasadır. Ancak bu yasa, ülkemizin coğrafi konumu nedeniyle çok geniş bir uygulama alanı bulmakta ve yasanın eksiklik ve hakkaniyete uymayan hükümleri büyük ölçüde vatandaşların mağduriyetine neden olmaktadır.

1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun 74 Madde, 11 Ek Madde ve 1 Geçici Maddeden ibarettir. Kanunda sadece gümrük kaçakçılığının önlenmesi ve cezalandırılmasına ilişkin maddelere yer verilmiş olup, kambyo, silah, uyuşturucu, tarihi eser kaçakçılığı gibi diğer kaçakçılık türleri ise kendi kanunlarında ayrıca düzenlenmiştir.

1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun içinde "kaçakçılık suçu"nın tanımı tek bir madde içinde ayrıca yapılmamıştır. Bir kısım madde içinde hangi fiillerin kaçakçılık olduğu belirtilmiş (Örneğin Madde 1), bir kısım madde de ise hem kaçakçılığın tanımı yapılmış hem de cezası aynı madde içinde belirlenmiştir (Örneğin 20, 45, Ek 2/3 ile Ek 11 inci maddeler).

Kanunun ilk 5 maddesinin yer aldığı Umumi Hükümler kısmında genel olarak öncelikle 1.maddede sayılan fiillerin işlenmesinin kaçakçılığı oluşturduğu kaydedilmiştir. Buna örnek vermek gerekirse, herhangi bir maddenin gümrük muamelesine tabi olmaksızın Türkiye'ye ithali veya Türkiye'den ihracı, ithal ve ihracı yasak olan eşyanın ithal veya ihraç edilmesi, devletçe ihraç edilmek üzere teslim edilen eşyanın dahilde satılması veya geçerli sebep olmaksızın zamanında ihraç edilmemesi, bu eşyanın ülke içinde bilerek nakledilmesi, satın alınması, satılması, saklanması, satılığa arz edilmesi veya alınıp satılmasına aracılık edilmesi gibi fiilleri işlemek, hatta bu fiilleri işlemeye teşebbüs etmek kaçakçılık olarak tanımlanmıştır.

Kanunun İkinci Kısımında "Gümrük ve inhisar kaçakçılığına ait cezai hükümler" düzenlenmektedir.

Bunlar gözönünde bulundurularak 1918 sayılı Kanun hükümleri değiştirilerek Kanunda dağınık olarak yer alan kaçakçılık suçları tek tek ele alınmalı, ihlal ettikleri hukuki menfaat yönünden esas itibariyle gümrük suçu-kaçakçılık suçu olarak iki grupta toplanmalıdır. Gelişen koşullara uygun olarak gümrük işlemine ve kaçakçılığa konu olmayan bazı fiiller suç olmaktan çıkarılmalıdır. İhracatın özelliği itibariyle teşebbüs hali ve menfaate yönelik olmayan uygunsuzlukları kaçakçılık suçu olmaktan çıkarılmalı hürriyeti bağlayıcı ceza sadece yasak eşyanın çıkışında öngörülmelidir. İthal işlemlerinde suç tanımı net olarak yapılmalı, kanunlarında ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslar arası sözleşmelerde yasak olarak

sayılan eşya için hürriyeti bağlayıcı ceza öngörülmesi, diğer durumlarda ise sadece ağır parasal cezalar getirilmelidir.

Mukayeseli hukuk incelendiğinde pek çok ülkede birbirinden farklı da olsa ekonomik suçun kabul edildiği görülmektedir. Ekonomik suçlarla mücadelede çeşitli ülkelerde uygulanan müeyyidelerin ağırlık noktasını, iktisadi bir kazanç maksadını gütmesi nedeniyle faili daha büyük bir iktisadi zarara uğratmayı hedef tutan müeyyideler teşkil etmekte, bu suretle, fail tarafından elde edilen haksız kazancın onun elinden alınması maksadı güdülmektedir. Ancak bazı mahdut hallerde hapis cezası da verilmektedir.

Nitekim mevzuatımızda da bazı ekonomik suçlar için hürriyeti bağlayıcı cezadan kaçınan hükümlere rastlanmaktadır. Keza vergi suçlarında (Vergi Usul Kanunu) bazı kaçakçılık fiilleri ile ağır kusur, kusur ve usulsüzlük hallerinde sadece idari para cezaları öngörülmüştür.

Kaçakçılık suçu da ekonomik suç niteliğindedir. Anayasamızda öngörüldüğü üzere ekonomik suçlar için hürriyeti tahdit edici müeyyidelerin uygulanmaması gerekir. Ancak 1918 Sayılı Kanunun sistematığı hapis cezasını da öngördüğünden bunu bozmamak adına hiç olmazsa 1918 sayılı Kanun yenileninceye kadar belirttiğimiz gerekçelerle hapis cezalarının sürelerinin kısaltılması doğru olacaktır. Bu nedenle teklifimizle 1918 sayılı Kanun 25, 26, 27, 29 uncu maddelerinde hapis cezalarının süresi kısa tutulmuştur.

27 nci maddeye göre “gümrüklenmiş piyasa değeri”ni (31.316.000.000) Toplam Eşya Fiyatları İndeksindeki artışlar oranında arttırmaya Bakanlar Kurulu yetkili olup, 1985 yılından bu yana ancak iki kez artırımı yapılmıştır. Bu da maddedeki diğer şartların yerine getirilmesi halinde hapis cezasının verilip verilmemesine müncer olacaktır. Bu nedenle teklif ile Bakanlar Kurulunun her yıl bu artırımı yapması zorunluluk haline getirilmekte, buna bağlı olarak ertelenme maddesi öngörülmektedir.

47 nci maddede de değişiklik yapılarak teşebbüs halinde nakil vasıtasının müsaderesi madde metninden çıkarılmakta, ayrıca müsaderesi icabeden nakil vasıtasının talep halinde FOB değerine muadil bir meblağın depozito edilerek veya teminat karşılığı aracın sahibine iadesi imkanı getirilmektedir.

1918 sayılı Kanuna teklifimizle eklenen geçici madde ile de Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 27 nci maddede belli edilen suç işlenmiş olupta henüz takibata geçilmemiş veya hazırlık soruşturması aşamasında olan davalar için af getirilmektedir.

KAÇAKÇILIĞIN MEN VE TAKİBİNE DAİR KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1.- 7.1.1932 tarihli ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun 25 inci maddesinin üçüncü fıkrasında geçen “bir seneden beş seneye” ibaresi “altı aydan iki yıla kadar”, 26 ncı maddesinin birinci fıkrasında geçen “beş seneden yedi seneye” ibaresi “Beş yıla kadar”, ikinci fıkrasında geçen “üç seneden beş seneye” ibaresi “üç yıla kadar”, 27 nci maddesinin birinci fıkrasında geçen “on seneden on beş seneye” ibaresi “sekiz yıla kadar”, ikinci fıkrasında geçen “sekiz seneden on iki seneye” ibaresi “beş yıla kadar” 29 uncu maddesinde geçen “yirmi seneden” ibaresi “on seneden” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2.- Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun 27 nci maddesinin dördüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu fıkradaki miktar, Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı tarafından yayınlanan Toptan Eşya Fiyatları Yıllık İndeksindeki artışlar oranında her yıl Bakanlar Kurulunca belirlenir.”

MADDE 3.- Kaçakçılığın Men ve Takibi Hakkında Kanunun 47 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 47.- Kaçak eşya ve madde naklinde bilerek kullanılan her türlü nakil vasıtalarının da müsadereğine hükmolunur.

Müsadereyi icabeden nakil vasıtaları tahkikat sırasında zapt edilerek en yakın gümrük idaresine teslim edilir. Ancak müsadereyi icabeden nakil vasıtaları için talep halinde FOB değerine muadil bir meblağın depozito edilerek veya teminat karşılığı aracın sahibine iadesine karar verilir.

MADDE 4.- Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2.- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işlenmiş olup da 27 nci madde sebebiyle hakkında takibata geçilmemiş veya hazırlık soruşturmasına başlanmış olan açılan veya açılıp sonuçlanmamış davalar bir defaya mahsus olmak üzere ortadan kaldırılır. Hüküm giymiş olanların henüz çektirilmemiş cezaları ertelenir. Müsadere edilen eşya veya vasıtalar hakkında 47 nci madde hükümleri uygulanır. Şu kadar ki; beş yıl içinde aynı suçtan hüküm giyilmesi halinde durdurulmuş soruşturma ve davalar devam eder, ertelenmiş cezalarla birlikte çektirilir.

MADDE 5.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Aşlı gibidir

Kanunlar ve Kararlar Müdürü